

महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोग

**Maharashtra State Human Rights Commission
(MSHRC)
Mumbai**

Allotted to Court No. : 1/ 2/ 3
DOCKET SHEET

SUO MOTU CASE NO: 4303/13/24/2022

News item appeared in Marathi Newspaper (Lokmat) on 2nd

November, 2022 "रायगडवरील निवास व्यवस्था ४ वर्ष बंदच !", Raigad.

Case to :- Hon'ble, Justice K.K.Tated, (Retd.).

Date of allotment :- 02.11.2022

SUMMARY

24/2022
लोकमत Page 10
2-11-2022

①

रायगडावरील निवास व्यवस्था ४ वर्षे बंदच!

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : किल्ले रायगडावर चार वर्षांपासून निवास व्यवस्था बंद असल्याने अनेक पर्यटकांना गडाचा आनंद घेता येत नाही. गड खूप मोठा असून, तो दोन दिवस फिरावा एवढा आहे. त्या ठिकाणी पूर्वी एमटीडीसीची (महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ) निवास व्यवस्था होती. तीदेखील बंद असल्याने पर्यटकांची गैरसोय होत आहे. ती सोय पुन्हा सुरू करावी, अशी मागणी होत आहे.

सजग नागरिक मंचाचे अध्यक्ष विवेक वेलणकर यांनी माहिती अधिकाराखाली एमटीडीसीकडे या नूतनीकरणाबाबत माहिती मागितली होती. त्यामध्ये चार वर्षे झाले तरी नूतनीकरण पूर्ण झालेले

नाही. याची माहिती मिळाली. एमटीडीसीच्या १२ सुटस आणि दोन डॉरमेटरीज होत्या. ज्यामध्ये मिळून जवळपास १२५ लोकांची राहायची सोय होत असे; मात्र महामंडळाने २०१७ साली या निवास व्यवस्थेचे नूतनीकरणाचा घाट घातला. त्याला भारतीय पुरातत्त्व विभागाने सप्टेंबर २०१७ मध्ये मंजूरी दिली. प्रत्यक्षात काम सुरू व्हायला जानेवारी २०१९ उजाडला. अजून ते काम सुरूच आहे, असेही वेलणकर म्हणाले.

INWARD	११११/११/२०२२
RECEIVED BY	२/११/२०२२
CLERK	
REGISTER	

रायगडावरील निवासस्थानाचे काम चार वर्षांपासून रखवडले

माहिती अधिकारात माहिती आली पुढे

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

रायगड येथील महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाच्या निवासस्थानाचे नूतनीकरण २०१७ पासून रखवडले आहे. त्यामुळे रायगड पाहण्यासाठी येणाऱ्या पर्यटकांची नैसर्गिक होत आहे. माहिती अधिकारात प्राप्त झालेल्या माहितीनुसार गेल्या सुमारे चार वर्षांपासून या निवासस्थानाच्या नूतनीकरणाला काम करण्यात येत आहे.

हिंदवी स्वराज्याची राजधानी असलेल्या रायगडावर अनेक वर्षे एमटीडीसीची निवासस्थानस्था होती. ज्यात १२ सुट्टे व दोन मोठ्या खोल्या होत्या. तेथे १२५ पर्यटकांची

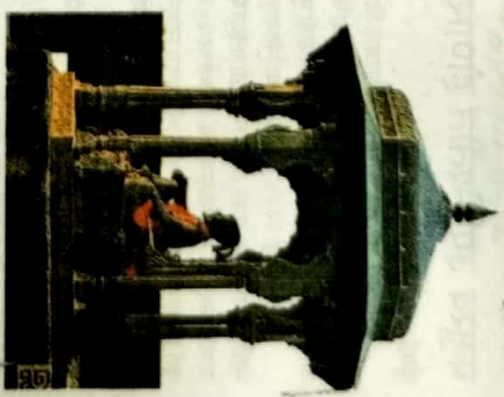
निवासाची सोय होत असे. २०१७ मध्ये महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाने या निवासस्थानस्थेचे नूतनीकरण करण्याचा निर्णय घेतला. या प्रस्तावाला भारतीय पुरातत्व विभागाने सप्टेंबर २०१७ मध्ये मंजुरी दिली. मात्र, प्रत्यक्षात काम सुरू होण्यासाठी शासकीय अनास्थेमुळे जानेवारी २०१९ उजाडला, अशी माहिती माहिती अधिकार कार्यकर्ते आणि सजा नागरिक मंचचे अध्यक्ष विवेक वेल्णकर यांनी दिली.

ते म्हणाले, 'माहिती अधिकारात महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाने दिलेल्या माहितीप्रमाणे सध्या चार वर्षांनंतरही निवासस्थानाच्या नूतनीकरणाला काम अद्याप

काम प्रगतिपथावर

- १३ मे २०२२ रोजी महाडच्या सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे कार्यकारी अधिपती यांनी बांधकामासह संबंधित मालमतेचा ताबा पर्यटन महामंडळाकडे हस्तांतरित केला. केंद्रीय पुरातत्व विभागाच्या १३ सप्टेंबर २०१७ रोजीच्या पत्रान्वये पर्यटन निवास रायगड याचे नूतनीकरण करण्यास मंजुरी देण्यात आली आहे. ३१ जानेवारी २०१९ पासून नूतनीकरणाला काम सुरू असून, ते प्रगतिपथावर आहे, अशी माहिती पर्यटन महामंडळाच्या जनमाहिती अधिकारी आणि वरिष्ठ व्यवस्थापक शिक्षा बोरा यांनी दिली आहे.

सुरूच आहे. या नूतनीकरणाची प्रत्यक्ष जागेवर पाहणी केल्यानंतर येथे निवासस्थानस्था नाही, असे जाणते. छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या तर शासकीय कार्यालये सुरू होणार असावीत, अनास्था आणि नूतनीकरणाची गती कमी असे वाटते. छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या सोयीपासून वंचित आहेत. शिवछत्रपतींच्या हा स्थानस्थानाचा एक अद्वितीय नमुना आहे. महाराष्ट्रात रायगडावर अशी अवस्था असणे हे हा किल्ला वाचकाईने बांधायला किमान दोन दिवस उद्देगजनक आहे.

पुढारी Page 8
2-11-2022

MAHARASHTRA STATE HUMAN RIGHTS COMMISSION

9, Hajarimal Somani Marg, Opp. Chhatrapati Shivaji Maharaj Terminus, Mumbai - 400 001

Tel : 22092857 Email: - court1-mshrc@mah.gov.in

KKT/Suo Moto Case No.- 4303/13/24/2022

Name of Respondent

: The Principal Secretary
(Tourism Addl. Charge)
Tourism and Cultural Affairs Department
Mantralaya, Mumbai.

The Collector
Raigad

Date

: 2nd November 2022

Coram

: Justice K.K. Tated, Chairperson

PROCEEDING

Not on board. Taken on board.

2. We noticed news appeared in Marathi news paper Lokmat dated 02.11.2022 on Page 10 with heading "रायगडावरील निवास व्यवस्था ४ वर्षे बंदचा"

3. It is stated in the said news that Maharashtra Tourism and Development Department before four years started repairing of the said tourist spot, but they failed and neglected to do the same till today.

4. Considering these facts the following order is passed:

- a) Office is directed to issue summons to the Principal Secretary (Tourism Addl. Charge), Tourism and Cultural Affairs Department, Mantralaya, Mumbai and Collector, Raigad, calling upon them to file their affidavit on or before 02.12.2022 on following points:

9

- a (i) ~~State~~ When guest house / accommodation for tourist at Raigad Fort was constructed with how many rooms?
- (ii) What is the present condition of those structures?
- (iii) For last three years how many tourists occupied those structures?
- (iv) If it is in dilapidated condition, within how much time the Government undertakes to repair the same.
- (v) Name and designation of the Officer who is responsible for such management of the property.
- b) **Matter to appear on board before Division Bench of Justice K. K. Tated, Chairperson and Shri. Bhagwantrao D. More, Member in Court No.1 on 2nd December 2022 at 11.00 a.m.**

(Justice K. K. Tated)
Chairperson

MAHARASHTRA STATE HUMAN RIGHTS COMMISSION

9, Hajarimal Somani Marg, Opp. Chhatrapati Shivaji Maharaj Terminus, Mumbai - 400 001

Tel : 22092857 Email : court1-mshrc@mah.gov.in

DIVISION BENCH

Suo Motu Case No.- 4303/13/24/2022 13437

Name of Respondent : Principal Secretary
Tourism Department,
Mantralaya, Mumbai
Collector
Raigad
Date : 15th June 2023
Coram : Justice K.K. Tated, Chairperson
M.A.Sayeed, Member

ORDER

(Per: M. A. Sayeed, Hon'ble Member)

A news article in Marathi local newspaper 'Lokmat' of 02.11.2022 highlighted on apathy on the part of the Maharashtra Tourism Department in maintaining the guest house meant for the tourist since last more than four years, despite the area being a favourite for the tourists round the year.

2. Initially report Ex. 'A' by SDO, Mahad came to be placed on record asserting that steps for complete renovation has been taken in view of the decision of the Tourism Department to attract more tourist to that area. Infact, a bold statement came to be made by Shri Vinay

Wavdhane, Exe. Engineer, MTDC, Mumbai that the guest house in question would be made functional and would be thrown open for the tourist from June 2023 onwards.

3. Accordingly, additional report on affidavit vide Ex. 'B' came to be placed on record by Shri V. G. Wavdhane, Exe. Eng. on 08.05.2023 by affirming in para 1 to 3 as under:

"1. On Raigad fort, MTDC is having 3 units (2 suites of 2 rooms each), Restaurant, Dormitory/ Interpretation Centre. Being the area falls under ASI jurisdiction permission requested to ASI and got for all the units except 1 unit (2 suite of 2 rooms). MTDC has taken up the up-gradation of 2 units (2 suites with 2 rooms each), as per availability of funds.

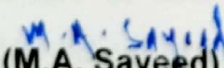
2. During meeting held for the Shivrajyabhishek Mahotsav scheduled on 2nd & 3rd June, 2023, Hon'ble Chief Minister, Maharashtra State instructed for the preparedness to all the agencies involved for the function on 29/4/2023.

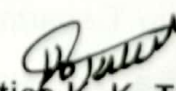
3. In view of the said meeting MTDC will make available the up-graded facility consists of 2 units (2 suites with 2 rooms). After the said function of the facility will be kept open and operated and maintained by MTDC by following the conditions laid down by ASI."

4. We are satisfied with the credible material placed on record by the respondent authorities and hence proceed to pass following order:

"ORDER"

a) The present suo motu case stands closed and disposed off with no order as to cost.

(M.A. Sayeed)
Member

(Justice K. K. Tated)
Chairperson